GAZETA KRAKOWSKA

Nro 55.

Z KRAKOWA DNIA 11 LIPCA 1821 ROKU WE SRODĘ.

Z Warszawy d. 2 Lipca.

JW. Ignacy Sobolewski, Minister Sekretarz Stanu Królestwa Polskiego, wyiechał dnia 30 z. m. z tey stolicy do Petersburga.

Woda na Wiśle od kilku dni znacznie przybiała. Dnia wczorayszego wysokość iey wynosiła blisko 6 łokci.

Z Petersburga d. 7 Czerwca d. k.

Podług Gazety Ruskiego Inwalida, przez rozkaz dzienny z dnia 24 Maia wydany w Łudze, Xże Galiczyn, Porucznik pułku Huzarskiego gwardyi, mianowany Adjutantem bokowym Jego Cesarskiey Mości. Dotąd był Adjutantem przy Jenerale Adjutancie Hr. Woroncowie.

Jenerał Major Inżynierów Bechlyy, na własną prośbę uwolniony ze służby, a za służbę więcey lat 40stu będzie pobierał do śmierci zupełną gażę.

Jego Cesarska Mość w przeieździe swym obeyrzawszy woyska gwardyi, i znalazłszy ie w odznaczaiącym się porządku i urządzeniu, oświadcza zupełne swe zadowolnienie: dowodzącemu korpusem gwardyi, Jenerałowi Adjutantowi Wasilczykowi, dowodzącemu dawniey tą kolumną Jenerałowi Majorowi Bystrzmowi 1mu; dowodcom brygad: Jego Cesarskiey Wysokości Wielkiemu Xciu Michałowi Pawłowiczowi i Jenerałowi Majorowi Martinowu; Naczelnikowi artyleryi gwardyyskiey Jenerałowi Majorowi Suchozanetowi i naczelnikowi Inżynierów gwardyi Jenerałowi Majorowi Sazonowu; wszystkim oraz PP. dowódcom pułków, batalionów, tudzież dowódcom brygad, kompaniy i bateryy artyleryiczych, również i dowódcy szwadronu pionierów gwardyi; a dla każdego rang niższych daruie po rublu, po funcie mięsa i po porcyi wódki. Szczególnieysze zaś zadowolnienie Jego Cesarska Mość oświadcza Jenerałowi Adjutantowi Wasilczykowi, Jego Cesarskiey Wysokości Wielkiemu Xiążęciu Michałowi Pawłowiczowi, Jenerałowi Majarowi Zeltuchinowi 2mu i Pułkownikowi Szipowu za szybkie skompletowanie i odznaczaiące się uporządkowanie pułku Siemionowskiego gwardyi, równie Jego Cesarskiey Wysokości Wielkiemu Xciu Michałowi Pawłowiczowi, oraz Adjutantowi bokowemu i dowódcy

pułku Pułkownikowi Pirchowi, za postępy, okazane przez pułk Preobrażeński gwardyi w służbie szeregowey.

Dnia 30 Kwietnia przez miasto Bracław przeprowadzono zwłoki zmarłego Jenerała Marszałka polnego, Hrabiego Jana Bazylewicza Hudowicza, z obrzędami duchownemi i towarzyszącym oddziałem woyska do Kijowa.

W Hadziaczu (Gubernii Połtawskiey) dnia 7 Maia o godzinie 9tey wieczorem była wielka burza, w czasie którey od piorunu zgorzała stodoła, dwie niewielkie budowy w bliskości iey stoiące, i d m żydowski; człowiek ieden od piorunu zabity został. Dnia 8go Maia o 4ry wiorsty od Humania, padał deszcz wielki z gradem nadzwyczayney wielkości, który zabił przeszło 200 owiec, a pastuchę z trudnością do życia przywrocono.

Ruski Inwalid, z dnia 3 Czerwca umieścił następuiące ogłoszenie: Szlachta, życząca sobie wchodzić do służby w pułkach gwardyi, dotąd examina z nauk zdawała przy sztabie korpusu gwardyi. Teraz, z przyczyny wyyścia gwardyi z Petersburga aż do iey powrotu, examina te odbywać się będą w głównym sztabie Jego Cesarskiey Mości, podług rozporządzenia Jenerała Kwatermistrza tegoż sztabu, Jenerała Porucznika Tola. W tym celu maią się naprzód udawać do dezurstwa pozostałych w Petersburgu woysk: co dla wiadomości ogłasza się przez ninieysze.

Z Paryża d. 23 Czerwca.

Izba Parów trudni się ieszcze sprawą spiskowy o z d. 19 Sierpnia r. z. a Deputowanych budżetem.

Wczoray przeiechał się P. Król do Malmaison.

Poselstwo nasze do Londynu z powodu koronacyi Króla będzie nader świetne; J. K. M. mianował Jenerała de Perigord, Xcia Dinau, Xcia Coigny, Hr. de Roux i Margr. Rosambeau do towarzyszenia nadzwyczaynemu Posłowi Xciu Grammont.

Pan Kat lani wyieżdza także w tych dniach do Londynu, dla dawania tam pod czas uroczystości koronacyi koncertów.

Ciągle mowią o zmianie w Ministeryum po ukończeniu izb posiedzeń.

We Francyi widzieć się teraz dalą tabakiery nietylko podług kon tytucyi i *Dieudonné*, (Xcia Bordeaux) ale także prawodawcze, na których znayduią się imiona członków obu izb i przód pałacu Parów.

Z Bayony piszą pod d. 15 b. m. że przybył tam wygnany z Portugalii Patryiarcha Lizboński, Acunha de Menses, który sprzeciwiał się artykułowi konstytucyi zapewniaiącemu wolne wyznanie innem religiiom.

W Greooblu otworzona została składka na wystawienie pomnika niegdy Rycerzowi bez boiaźni i nagany Bayard, na co Król naypierwszy podpisał 500 Fr.

Podług doniesień z St. Domingo Jenerał Romain został nakoniec z rozkazu Prezydenta Boyer uwięziony.

Na górze S. Bernarda znaydowało się na początku Maia na 18 stóp grubości śniega.

Z Londynu d. 22 Czerwca.

P. Buxton żądał d. 20 w izbie niższey złożenia papierow, iakich rząd użył środków do zniesienia okrutnego zwyczaiu w Indyiach palenia żywo wdów na stosach swych mężów, gdzie w przeciągu 4 lat w iednym powiecie William spalono ich 2366. P. Bathurst odpowie-

dział: iż rząd wszystkich używa środków do zniesienia tego zwyczaiu. W Kalkucie i Madras iest zabroniony, officerowie kompanii wszędzie mu się opieraią, ale zabobon wyprowadza za granicę ofiary i tam ie pali. Rozszerzenie tylko światła pomiędzy mięszkańcami położyć mu koniec może. — Żądanie P. Buxton zostało uchwalone.

Tegóż dnia wystąpił P. Hutchinson z dawno zapowiedzianym swoim wnioskiem względem stanu Europy, mówiąc: Niczego bardziey nie żałuię, iak że nie posiadam wymowy P. Caninga, bo gdybym był takiemi obdażony talenty, mógłbym sobie pochlebiać, iż nimeyszy móy wniosek uczyni na iebie wrażenie, o czem inaczey wątpić mi przychodzi. Wyznaię tu iako przyiaciel wolności i iako takiemu wolno mi bydź powinno wyrazić, iak myślę, że położenie Europy w nieyszey chwili iest okropne. Więcey iak od roku wymierzone iest systema przeciw wolności i bezpieczeństwu, i przekonany iestem, iż ieśli sprzymierzeni Monarchowie daley tak postępować będą i zacny Lord (Margr. Londonderry) ciągle ich wspierać i bronić będzie, tedy nakoniec wolność narodów upaść musi. Gdyby król Francuzki zezwolił był na przechód woyska Rossyyskiego, iużby dotąd było za Pireneami. Zacny Lord zaprzeczyć nie może, iż sprzymierzeni Monarchowie idą za tym samem systematem, za który Napoleona ukarali. Myśli Austryi i Rossyi względem Turcyi są aż nadto znane, i Cesarz Rossyyski postawił teraz 100,000 woyska oad granicami tego państwa. Z tego wszystkiego okazuie się, że pomienione państwa nie maią innego zamiaru, iak panować nad mnieyszemi lub mniey potężnemi kraiami, a zacny Lord pochwala ich politykę. Tenże Lord i iego koledzy naśladuią wiernie zasady swoich Sprzymierzyńców. Nie wspomnę tu iak tylko bil względem cudzoziemców, który iest od roku do roku ponawiany, chociaż z wszystkiemi narodami żyiemy, w pokoiu. Zacny Lord w przedsiębranych przez siebie środkach nie okazuia innego zamiaru, iak tylko dopełnienie przyiętych na siebie obowiązków względem zagranicznych Mocarstw, to iest uskutecznienie ich postanowień względem osób, które z powodu przestępstw politycznych zbiegły do Anglii, i tym sposobem stale się niejako taynym policyi kommissarzem i szpiegiem sprzymierzonych Monarchów. Przez ten bil zamknięte iest mieysce czyli kray dla cudzoziemców, do którego schronićby się mogli przed niesłusznem prześladowaniem, i zrobiliśmy go więzieniem dla zasłużonych może poddanych Monarchów stałego lądu. Ci, którzy powstaią przeciw nadużyciom i pragną ie widzieć usunięte, nazywanemi teraz są Węglarzami; podług tey zasady szanowny kolega, P. Hume, iest Węglarzem niższey izby, ponieważ sprzeciwia się usilnie rozrzutności Ministrów; znayduią się podobnie Węglarze w Irlandyi i obstaiący za konstytucyiami we Francyi, Hiszpanii i Niemczech ludzie. Niesłusznością iest zamykać byłego Cesarza za przewinienia, które ci, którzy go ukarali, podwoili. — Gdy P. Hutchinson namienił ieszcze w przykrych wyrazach o postępowaniu Austryaków w Neapolu, &c o prowadzeniu na osiach Węglarzów i ich chłostaniu,

)2(

zakończył mowę swoią następuiącym wnioskiem: " Ażeby Królowi podać naypokornieyszy adres, w którym izba niższa, iako reprezentant wolnego i niepodległego ludu, wystawi: że w ostatnich zdarzeniach na stałym lądzie Europeyskiem postrzega z obawą obrażaiące obiawienie równie nowych iak niebezpiecznych zasad, i uprasza J. K. Mość, aby raczył użyć wpływu swoiego do zabezpieczenia małych kraiów przeciw gwałtownem przywłaszczeniom, bo ieżeli te nie ustaną," tedy obaloną zostanie wolność konstytucyyna.,,

Margr. Loudonderry protestował się przeciw sposobowi mówienia P. Hutchinson, i nie chcąc wyiaśniać zdarzeń, które od 30 lat zaszły, rzekł: Zacny mówca przypisuie mi, iakkolwiek mało znaczącemu człowiekowi rzeczy, do których wcale nie należałem i do odpowiedzi za nie pociąganym bydź nie mogę. Obwinia mnie o oboiętność względem wolności i sprzyiania tyranii, co wnosi z układów Wiedeńskich; lecz ia wcale inaczey, niżeli on, sądzę o polityce zagranicznych Monarchów, i zapewnić go zresztą mogę, iż równie iestem szczerym przyiacielem prawdziwey wolności, iak który z członków tey izby. Niższa izba iest opiekunką wolności kraiowey, lecz władza iey nie rozciąga się do spraw innych kraiów. Bydź może, iż które z pism zagranicznych Dworów nie podoba się izbie; ale niema dla tego prawa do protestowania się przeciw niemu; do nas należy trudnić się własnemi sprawami i nie iesteśmy powołanemi do czynienia nieprzyzwoitych przełożeń obcem Dworom iak maią swoiemi kraiami rządzić, bo to oznaczałoby naruszać niepodległość innych, i pewny iestem, iż Panowie przeciwney strony okropnie krzyczeliby, gdyby które z sprzymierzonych Mocarstw mięszać się zechciało do wewnętrznych spraw naszych. Przez chwalebne nasze natężenia w ostatniey woynie utrzymaliśmy wolność całego świata; lecz naywiększą naszą chwałą iest, iż dopięliśmy naszego zamiaru i konstytucyyną wolność kraiu naszego utrzymali i zapewnili. Nie iesteśmy rycerzami owey ponurey postawy, ażebyśmy za każde bezprawie do walki wyzywali lub mienili się bydź obroncami Europeyskiey wolności; gdybyśmy podczas poruszeń przeciw Neapolowi byli iako pośrednik Europy wystąpili, wplątalibyśmy się byli nieochybnie w woynę. Oświadczyłem już dawniey, iż nie przystoi w tak poniżaiącym sposobie mówić o wysokich Monarchach i przypisywać im zamiary, których w myśli nie maią; iakoż czas okazał, iż na takie o nich mniemanie nie zasługuią. Zacny Mówca protestuie się przeciw systematowi, który rząd tuteyszy przyiął, a ia protestuię się przeciw iego wystawieniu spraw stałego lądu, którem podobało mu się nas dziś w wieczór zabawić; izba zniesie zapewne protest protestem. Zacny Mówca winien nam ieszcze wyiaśnić, które kraie nazywa małemi, czyli podług iego wyrazu, małoletniemi? Lecz iakkolwiek bądź się nazywaią, przy tak ohydnem nazwisku, które zacny Mówca im nada, chociażby istotnie potrzebowały opieki, przez wstyd niebędą o nią prosić. Jeżeliby zacny Mówca zechciał ieszcze raz pod iakim bądź nazwiskiem rzecz tę do izby wprowadzić, ma tylko oświadczyć, a ia będę sobie miał za ukontentowanie zbić ią po trzeci raz.

P. Rob. Wilson mowił uszczypliwie przeciw sprzymierzonym Monarchom, nie oszczędzaiąc żadnego, a nawet Króla Francuzkiego; zarzucał im, iż mieczem i działami utrzymuią swoie systema. Nikt więcey oprocz niego i P. Hutchinsona nie zabierał głosu; cała izba była tylko słuchaczem i dozwoliła im się wygadać. Ostatni piorunował ieszcze raz na Austryią i nazwał Margrabię Londonderry cichem wspólnikiem S. Przymierza, na co rośmiała się izba i zamiast odpowiedzi przystąpiła do głosowania na wniosek iego, który większością 89 głosów odrzucony został.

Wczoray zaszły w teyże izbie następuiące ważne spory: P. Stuart Wortley wniosł o złożenie kopii oświadczenia Dworów Austryiackiego, Rossyyskiego i Pruskiego pod d. 12 Maia, iako też okolnika do zagranicznych posłów pod tymże dniem w Laybach wydanych, i rzekł: Zasady, które sprzymierzone Mocarstwa przyięły i które iako część prawa Europeyskiego usiłuią zaprowadzić, obalaią nietylko wolność innych kraiów, ale nadto wymierzone są przeciw konstytucyi Angielskiey. Przekonany iestem, iż zacny móy przyiaciel Margr. Londonderry potępia te zasady. Pismo iego przeciw okolney nocie Sprzymierzyńców okazuie naydokładniey, iż rząd J. K. Mci nie uznaia takowych zasad. Nie iest moim życzeniem wzywać Parlament do mięszania się do spraw innych kraiów, pragnę tylko wyłuszczyć własne moie myśli względem tego przedmiotu, i tak wielkie mam mniemanie o Angielskiey niższey izbie, iż skoro tylko wynurzy swoie uczucia względem w mowie będących pytań, te znaczny mieć wpływ będą na widoki sprzymierzonych Monarchów. — Mowca przywiódł tu paragraf z okolnego pisma z Laybach, w którym Monarchowie oświadczaią, iż nie uznaią żadney reformy, któraby nie pochodziła z własney woli na czele narodu będącego Monarchy, i że każdą rzekomą reformę, którąby przez bunt i gwałt nastąpiła, poczytaią iako nieprawną i sprzeciwiaiącą się zasadom, na których opiera się prawo Europeyskich kraiów. — Gdyby to było publicznem prawem w Anglii (mowił daley) pytam się, czyli wolność, którey teraz używamy, byłaby kiedy do skutku przyszła? Angielskie swoboby nabywane zawsze były przez nas ych przodków mocą oręża i przeciw woli Monarchów. Kiedyż i w iakich okolicznościach spodziewać się można, ażeby, gdzie reforma lub ulepszenie stanu politycznego nastąpić mogły, gdyby nauki Sprzymierzyńców stały się powszechnem prawem Europy, potrzebaby chyba cudu, lub żeby despotyczny Monarcha dobrowolnie odstąpił swey władzy. —— Mowca wspomniawszy ieszcze o rewolucyiach w Neapolu i Piemoncie, i nazwawszy ie dziełem fakcyi, był iednak tego mniemania, iż gdyby Francyia nie była na przegrodzie stanęła, Hiszpaniia byłaby iuż napadnioną. Zakończył zaś rzecz swoią oświadczeniem: iż ieżeli Ministrowie nie sądzą bydź przyzwoitem udzielenie tych pism izbie, tedy nie będzie oto nalegał; chciał tylko, aby autentyczne kopiie dla tego złożonemi były, czyli w tłumaczeniu ich nie zaszła pomyłka.

Margr. Londonderry: Sądzę, iż byłoby przeciw zasadom Parlamentu żądać iedynie dla tego złożenia papierów, aby na stole iby leżały bez żadnego użytku. O autentyczności tych pism nie zachodzi

żadna wątpliwość; oświadczenia Opawskie i Laybachskie rożnią się bardzo od siebie co do naszego kraiu: ostatnie rozciąga się ogółem na wszystkie kraie; wyszłe zaś w Opawie narzuca naszemu kraiowi nauki sprzymierzonych Monarchów i nalega, iż obowiązanemi iesteśmy one utrzymywać i wspierać. Na to pismo uznali Ministrowie zapotrzebne odpowiedzieć, i to nastąpiło w takim sposobie, iż względem na zaś ich zasad i widoków nie zachodzi żadna wątpliwość. Drugie oświadczenie mogło nas podobnież oburzyć, ale nie mogłem się przekonać, aby nasz kray obowiązany był każde pismo, które od iakiego bądź Europeyskiego Dworu wyydzie i sprzeczne zawiera zasady, zbiiać; gdyż takie postępowanie zrządziłoby woynę piórową i zamieniłoby nakoniec gabinety Europeyskie na klub polityczny, coby przerwać mogło spokoyność publiczną. Nie staię tu iako obrońca wszystkich zasad sprzymierzonych Monarchów; lecz należy pamiętać, iż na stałym lądzie rozszerzyły się niebezpieczne nauki, które maią za cel obalenie wszelkiego porządku; nie dziwuię się zatem, iż wyszły przeciw nim oświadczenia, w których zawiera się ubliżaiąca prawom innych narodów zasada. Uznać iednak nie mogę zasady, aby ieden kray miał prawo mięszania się spraw drugiego, dla tego, iż w iego konstytucyi zaszła odmiana, która się tamtemu nie podoba. Gdyby niektóre kraie wynieść się chciały na trybunał, któryby rozpoznawał względem spraw wewnętrznych innych kraiów, tedy znaczyłoby to przywłaszczyć sobie władzę wbrew prawu narodów i istnieiącem dotąd zasadom. Nauki sprzymierzonych Mocarstw są istotnie niszczącemi niepodległość innych kraiów i sprzeciwiaiącemi się świa-tłem zasadom, i bolewać mi przychodzi, iż te oświadczenia na świat wysłanemi zostały, ponieważ sądzę, iż wysocy Monarchowie, iakkolwiek źle doradzeni, co do natury tych oświadczeń nie mieli innego zamiaru, iak tylko szczere utrzymanie przywroconego pokoiu. — Tu wyraził Margrabia: że rewolucyie uważane zawsze są w Anglii iako wielkie złe, chybaby konieczna ich potrzeba wymagała; daley powtórzył: że sprzymierzeni Monarchowie nie mieli zamiaru, który im przypisywano, i ile wiedzieć może, nie sądzi także, aby do swoiego mięszania się do spraw Grecyi łączyli samoistne powody, i że zamiarem ich iest przywrocenie porządku, położenie końca okrucieństwom i oparcie się taynem towarzystwom zimney krwi spiskowych. Przez takie systema spustoszoną została Francyia, i broczy teraz Turcyia. — Mowę zaś swoią tak zakończył: Zapewnić izbę mogę, że chociaż rząd tuteyszy żywe uczynił przełożenia, i chociaż zasady nasze przeciwią się zasadom sprzymierzonych Monarchów, nie zachodzi iednak żadna nieprzyiaźń między naszem kraiem i niemi, lub podobieństwo przerwania spokoyności Europy i potrzebnego nam po długiey woynie spoczynku. Obchodzi mnie, iak wyżey powiedziałem, że sprzymierzeni Monarchowie przyięli tak powszechne zasady, które się utrzymać nie mogą, i gdyby tego wypadła potrzeba, iż musielibyśmy się od Sprzymierzyńców odstrychnąć, spodziewam się, iż potrafiemy utrzymać nasze zasady. Nie lękam się wystawić ie na przeciwko tamtem i podać pod rozpoznanie całego świata. Zresztą nie spodziewam się, aby zacny moy przyiaciel obstawał przy swoim wniosku, ale przestanie na moim oświadczeniu pod d.

29 Stycznia.

Po Margr. Londonderry mowił długo P. Mackintosh, naganiaiąc postępowanie sprzymierzonych Monarchów; nakoniec oświadczył, iż przyiemno mu, że zacny Lord tak mocne uczynił uwagi nad ostatniemi tychże Monarchów oświadczeniami, i spodziewa się, iż wynurzona w Parlamencie przez Angielskiego Ministra uczucia wiadome będą całey Europie. — Przy głosowaniu wniosek P. Wortley został większością 54 głosów odrzucony.

Słychać, iż do Parlamentu wniesiony zostanie bil względem przysięgi podczas koronacyi Króla, która ma bydź w tem zmieniona, iż wszystkie religiie Chrześciiańskie iednakowych praw konstytucyynych używać będą. Takowy bil byłby bardzo przyiemny dla Katolików Irlandzkich, którzy oddawna nadaremnie upominaią się o takowe prawa i Monarcha byłby z tem większem upragnieniem w Irlandyi oczekiwany.

Z Jtaki d. 22 Maia.

Okręty Greckie, które dawniey zboże, ryż i inne żywności z Egiptu i Syryii do Stambułu dowoziły, udaią się teraz w większey części do Hiszpanii i Portugalii, dla sprzedania swoich ładunków. Ustał także dowóz do tey stolicy wszelkich przewybornych owoców z wysp Archipelagu, których brak będzie zapewne dla niey nader dotkliwem.

W właściwey Grecyi sprawa Greków nabiera co raz większego znaczenia. Turcy w wielu mieyscach pobitemi zupełnie zostali. Hydriotskie woienne okręty, które znayduią się w porcie Smirny, oświadczyć kazały tamteyszemu Baszy, iż miasto zapalą, ieżeli nie ustanie prześladowanie tamteyszych Greków.

Z Tryiestu d. 4 Czerwca.

Odpłynęło ztąd 150 Greków do Morei. Przed ich odpłynieniem kapitan Francuzkiego kupieckiego okrętu, rodowity Grek, który dawniey pod Bonapartem służył, sprzedał swoy ładunek i okręt i ofiarował się popłynąć z niemi za ochotnika. Przyięli Grecy iego ofiarę, obrali go swoim naczelnikiem i z nim odpłynęli.

Z Odessy d. 11 Czerwca.

Jm śpiesznie woienne zdarzenia w Wołoszczyznie następuią, tem trudniey iest coś pewnego o nich donieść, ponieważ przerwane są związki, a te które ubocznemi drogami nadchodzą sprzeciwiaią się iedne drugim. Tuteysi Grecy głoszą tylko o zwycięzkich potyczkach swoich współziomków, które nawet na walne bitwy zamieniaią. Dziś mówią nawet o wielkiem zwycięztwie odnies onem przez połączonych Greków z Wołochami nad Turkami pod Jbrailowem i o zabraniu całey Tureckiey osady tey twierdzy. Bitwa ta zayść miała d. 3 Czerwca pod Jbrailowem.

Jpsylanty zdale się teraz pomiędzy przybywaiącem do niego nowem woyskiem czynić wybór; motłoch oddaie do korpusu ochotników pod Basilio Corabia.

Od onegdayszа przybyło tu znowu 14 okrętów z wychodniami z Stambułu. Podług ich zeznania więzienie i tracenie Greków ieszcze nie ustaie. Tymczasem obawa nasza o zabrane nam przez Turków okręty za zbożem wynagrodziła nam się sowicie, bo zapłacili nam zboże drożey, niżeli go gdzie indziey sprzedać

mogliśmy. Zysk ten zachęca kupiecki nasz stan do nowych przedsięwzięciów.

Słychać, iż Sofiia w Bulgaryi iest mieyscem zgromadzenia się woysk związku Greckiego, zkąd udać się maią przeciw Stambułowi.

Zbroyne okręty Greckie na Archipelagu szanuią dotąd obce bandery.

Skarby Ali Baszy 230 mil. franków wynoszące zachowane bydź maią w Janinie, Tepelen i Argirokastron. Czwarty 6000 kies wywiozł Weli, syn Alego, na wyspę S. Maura i dał Jeneralowi Adam do schowania. Kapudan bey upomina się teraz o ten skarb, ale Adam nie chce go wydać.

Z Madrytu d. 11 Czerwca.

Prefekt nasz Baranda oddalony został, iako niezdatny do sprawowania tego urzędu w teraźnieyszych przykrych okolicznościach. Na iego mieysce mianowany iest Jenerał Copons, który w takim samym duchu działa iak Jeneral Hr. Morillo. Jest podobieństwem, że Stany pomimo woli przewodniczącego stronnictwa rozwiązane zostaną. Rząd chce wszystko usunąć, co tylko przedłużyć może dotychczasowe nieznaski. Jenerałowie Morillo i Copons potrafią niespokoyne głowy poskromić. Copons przyiął Króla za przybyciem do Hiszpanii w r. 1814 i podał mu konstytucyią do przyięcia, za co popadł w niełaskę.

Za ułaskawieniem skazanego na smierć za spisek officera gwardyi Królewskiey Martinez prosiło Króla wielu dworzan, ale J. K. Mość, lubo z widoczną boleścią, zatwierdził wyrok.

Obwiniony o targnienie się na konstytucyią Pułkownik Busegnol, Szambelan J. K. Mci, skazany został na dwóchletnie wygnanie z stolicy i prowincyi Madryckiey.

Jenerał Empecinado pochwycił poddowodcę i zaufanego Merino X. Quintana.

Podług nowego planu oświecenia publicznego założone bydź maią szkoły chorób bydlęcych i praktyczney nauki budownictwa. Tu w Madrycie założonemi będą akademiia muzyki, szkoła politechniczna, zbiór jeograficznych i hydrograficznych przedmiotów, iako też szkoły: handlowa, żeglugi i astronomii.

Zapewniaią, że Król Portugalski odpłynął d. 25 Kwietnia z Brazylii, i że nim uda się do Lizbony, wysiędzie wprzód do Gibraltaru, gdzie Anglicy gotuią na iego przyięcie piękne mięszkanie.

Z Włoch d. 14 Czerwca.

Xże Cisterna i inni naczelnicy rewolucyi Piemontskiey d. 10 Marca zostali zaocznie na śmierć skazanemi i w wizerunkach obwieszonemi. — Wiadomość, że Sardyniia otrzyma także konstytucyią nabiera co raz większey pewności, chociaż niektóre osoby w Turynie są przeciw temu.

Xiężna Parmeńska zaciąga w Szwaycaryi 90,000 Fr. na wystawienie mostów, &c. Przychody przewyższać maią w tem Xięztwie 70,000 Fr. rozchody, a dług wynoszą tylko 90,000 Fr.

Jenerał Austryiacki Bubna udał się do Luki, dla oddania Krolowi Karolowi Felixowi kluczów od Alessandryi, gdzie dotąd zostaie osada Austryiacka.

Nie sprawdza się wieść, iakoby do Malty przybydź miało 12,000 woyska Angielskiego, które udać się miały na wyspy Jońskie.

DODATEK DO Nro 55. GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 11 LIPCA 1821 ROKU WE SRODE.

— *Z Krakowa.* —

ProREktorowie obu Lyceów Krakowskich zapraszaią Prześwietną Publiczność na popisy Uczniów Lycealnych w Amfiteatrze Szkoły Nowodwórskiey odbywać się maiące w następuiącym porządku:

Dnia 21 Lipca od godziny 8 do 12 przedpołudniem klassy 1 Lyceum S. Anny. Od 3 do 7 popołudniu S. Barbary.

— 23 od 8 do 12 przedpołudniem klassy 2 Lyceum S. Anny. Od 3 do 7 popołudniu Lyceum S. Barbary.

— 24 od 8 do 12 przedpoł: klassy 3 Lyc: S. Anny. Od 3 do 7 popoł: Lyc: S. Barbary.

— 25 od 8 do 12 przedpoł: klassy 4 Lyc: S. Anny. Od 3 do 7 popoł: Lyc: S. Barbary.

— 27 od 8 do 12 przedpoł: klassy 5 Lyc: S. Anny. Od 3 do 7 popoł: Lyc: S. Barbary.

— 28 od 8 do 12 przedpoł: klassy 6 Lyc: S. Anny.

Dnia zaś 29 t. m. po zwykłym przy Konkluzyi nabożeństwie w Kościele S. Anny rok szkolny skończy się.

Przytem donoszą, że dzień 20 Września r. b. oznaczony iest na rozpoczęcie examinu maturitatis; Uczniowie zatem Lycealni klassy 6 równie iak uczący się prywatnie, którzy się czuią zdolnemi do złożenia takowego examinu i złożyć go pragną, maią na ręce Prorektora Lyceum S. Anny złożyć swoie prośby do Zgromadzenia Nauczycieli tegóż Lyceum o przypuszczenie ich do examinu, a to naypóźniey na dwa tygodnie przed terminem do examinu oznaczonym. Uczniowie prywatnie uczący się do prośb maią dołączyć świadectwa urzędowe z ukończenia nauk na klassę 6 Lycealną przepisanych. Wszyscy zaś Uczniowie, którzy odbiorą od Zgromadzenia Nauczycieli odpowiedź zezwalaiącą maią tym niezawodniey stanąć na dzień 20 Września, że w innym czasie examina maturitatis przedsiębrane nie będą. W dniu 24 Września r. b. rozpoczną się wpisy Uczniów Lycealnych, a skończą się z dniem 29 t. m. do których to wpisów zacni Rodzice lub Opiekunowie uprzeymie są proszeni, aby swym synom lub pupillom dla wielu względów towarzyszyć raczyli. Dnia 30 Września odprawi się uroczystość otwarcia szkół

przez zwyczayne w tey okoliczności nabożeństwo, ogłoszenie promocyy i rozdanie nadgród i Borkań. Nakoniec dnia 1 Października kurs nauk Lycealnych na rok szkolny 18$\frac{21}{22}$. — W Krakowie dnia 10 Lipca 1821.

X. Waliczko,
Rektor Liceum S. Barbary.
T. Wysocki,
Professor Zastępca Prorektora Lyceum S. Anny.

Z Wiednia d. 3 Lipca.

Dzisieyszy Dostrzegacz Austryiacki zawiera następuiące doniesienia z Xięstw Multan i Wołoszczyzny:

Nadchodzące od granic Wołoskich doniesienia nie wątpią, że korpus Jpsylantego wkrótce rozproszony zostanie. W teraźnieyszym zamięszania stanie tych kraiów i przy przerwanym biegu poczt nie łatwo iest rozeznać prawdę od przesadzenia lub fałszu. Przestaiemy zatem na wyciągnieniu z ostatnich doniesień tego, co wiary godne osoby z wielu stron razem potwierdzaią.

Korpus Helenistów składał się z rozmaitego rodu ludzi; nayprzód z Greków, których Xże Alexander Jpsylanty po oświadczeniu się za iego sprawą Hospodara Multańskiego w Jassach i w innych mieyscach zebrał; powtóre z Albańczyków, pod Caminar Sawa, który po iego do Wołoszczyzny wkroczeniu z nim się złączyli; potrzecie z Bandurów, którzy po ścięciu ich Naczelnika Teodora w większey części do iego weszli korpusu, z którym zaiął stanowisko pod Targowicą.

Miasto Jassy było naprzemiany od Greckich oddziałów osadzane i opuszczane. Ostatnią razą wszedł tam Xże Kantakuzeno; ale dowiedziawszy się o pobiciu przez Turków korpusu Jpsylantego pod Dragaszan, opuścił tę stolicę. Na granice przybywaią Grecy stami i nawet Xże Kantakuzeno zniknąć miał z Multan przebrany. Po przegraney pod Dragaszan Caminar Sawa wszedł w układy z dowodcami Tureckiemi i złączył się z niemi. Turcy popieraią daley swoie korzyści. Jeden z ich korpusów natrafił w Beyka, o 4 mile leżącey wsi od Rymnika, na Xcia Mikołaia Jpsylantego (brata Alexandra) i przyszło do potyczki, która się w krótce na stronę Turków przeważyła, ponieważ wszyscy znayduiący się przy Grekach Albańczykowie i Bandury przeszli do Turków. Mikołay Jpsylanty bronił się tylko z około 300 ludzi, z których większa część poymaną została i miał tylko z 17 uyść ludźmi. Z 6 dział składaiąca się artyleryia powstańców dostała się w ręce Turków. Podczas stanowczey tey potyczki Alexander Jpsylanty znaydował się tylko o 2 godziny drogi; ale dowiedziawszy się o pobiciu brata, cofnął się do Rymnika, gdzie iak się zdaie, opuściła go reszta Bandurów i Albańczyków. Nie wiadomo ieszcze z pewnością co daley przedsięwziął. Zbiegowie z iego korpusu mówią, iż miał zamysł zamknąć się w klasztorze Kosia i tam oczekiwać Turków. Ci zaś pod Serga agą z Widdynu postępuią przez Kraiową na rzód, gdzie korpus Greka Michaloglu Czelebi, który przed dwiema miesiącami z Stambułu do Wołoszczyzny przybywszy, do 600 ludzi doprowadził, miał zostać przez Turków zupełnie zniesiony.

W krótce wyiaśnić się wszystkie te zdarzenia muszą. Tymczasem podług naynowszych z Bukarestu doniesień panuie tam nayzupełnieysza spokoyność. Kai.

makam Hospodara Xcia Callimachi prawadzi rządy, a osadą dowodzi Beschi Beschliaga.

Z Neapolu d. 14 Czerwca.

N. Król powrócił d. 12 z Capo di Monte do swoiego w mieście pałacu.

Ministerskim okolnikiem do Arcy i Biskupów państwa odwołane są wszystkie tak zwane konstytucyyne urządzenia spraw Kościoła. Biskupi odzyskuią służące im prawa; klasztory przyymować mogą bez ograniczenia nowicyuszów i professów; związek z Stolicą S. iest przywrocony, iaki był przed 5 Lipca 1820; udzielanie beneficiów nie potrzebuie zezwolenia Ministeryium &c.

Wyrokiem z d. 9 b. m. sądownictwo przywrocone iest na dawny stopień. Tegoż dnia zalecił Król, aby wszyscy intendenci, podintendenci i jeneralni sekretarze pod utratą służby w 14 dniach znaydowali się na swoich mieyscach.]

Wszyscy oddaleni officerowie należący do spisku pod Monteforte (zkąd poczęła się d. 2 Lipca r. z. rewolucyia) osadzonemi są w zamkach tuteyszych i oczekuią rozstrzygnienie losu swoiego. Po prowincyiach nakazano także uwięzić hersztów rokoszu, którzy znaleść się tam ieszcze mogą, i iak mowią utworzyć mieli w dolinie Bovino bandę włoczęgów. Tym końcem wysłane zostały kolumny Austryiaków z żandarmeryą dla zupełnego oczyszczenia z podobnych ludzi Królestwa.

Przez 9ciomiesięczny czas smutney rewolucyi pokazał się w skarbie brak 9 do 10 mill. dukatów.

D. 13 rano spalono tu znowu publicznie z rozkazu policyi mnostwo exemplarzy tak zwanego podczas rewolucyi wyszłego Katechizmu nauki chrześciiańskiey, tudzież dzieł Woltera, Roussau, d'Alembert, i t. d.

(Dostrzegacz Austryiacki zbiiaiąc rozszerzoną przez zagraniczne gazety wieść, jakoby w Sycylii zachodziły ciche poruszenia i naczelny Wodz woyska Austryackiego Baron Frimont zmuszony został posłać tam dywizyią Walmodena, zapewnia, że w Sycylii panuie nayzupełnieysza spokoyność, i woyska nie są tam posłane ani z rozkazu Dworu Austryiackiego, ani Wodza naczelnego, ale na żądanie Króla, ponieważ nowe urządzenie woyska w tem Królestwie wymagało zwrocenia do Neapolu stoiących tam pułków. Dodaie nadto, że stoiące w Neapolu Austryiackie woyska nietylko nie są powiększone, ale owszem od wniyścia do tego Królestwa dwiema dywizyiami zmnieyszone zostały. Przechodzące zaś przez średnie Włochy oddziały przeznaczone tylko są do uzupełnienia stoiących tam korpusów.

Dnia 9 i 10 Lipca 1821.
Cena zboż rożnego gatunku na Targu w Krakowie sprzedawanych.

Korzec	1. Zł.	gr.	2. Zł.	gr.	3. Zł.	gr.
— Przenicy	18	—	17	—	16	15
— Zyta	14	—	13	—	12	—
— Jęczmienia	12	15	11	—	10	—
— Owsa	7	—	6	—	5	15
— Jagieł	31	—	30	—	29	—
— Grochu	16	—	15	—	13	—
— Rzepaku	19	—	18	—	17	—

W Gdańsku dnia 29 Czerwca.
Łaszt 30 Korcy wynoszący.

Przenicy	od	Złp.	460	do	700.
Żyta	—	—	280	—	300.
Jęczmienia	—	—	200	—	240.
Owsa	—	—	200	—	220.
Grochu	—	—	300	—	360.

Uwiadomienie

O bardzo tanich i dobrych zegarkach kieszonkowych iako to: z Kryzotu bardzo do złota podobnego metalu

Iedno kopertowych Francuzkich ordynaryiaych po 18 talarów w monecie Pruskiey tuzin,			
ditto przednich sztuka po Tal.	1 dgr. 21.		
ditto przyozdobionych robotą matt	. . .	3. —	—
ditto w sposobie muszli (a coquille)	. . —	3 —	4.
ditto z sprężyną (a savonnette) —		3 —	6.
ditto z Cyferblattem wyzłacanym	. . —	4 —	3.
ditto w sposobie muszli Cyferblattem przyozdobionym —		4 —	9.
ditto przednio wyzłacanych Damskich zegarków z Cyferblattem wyzłacanym —		4 —	17.
ditto w paseczki ditto	. . —	5 —	17.
ditto Repetyerów	. . —	10. —	—
Ditto przednieyszych	. . —	10 —	14.
Dwóch kopertowych Angielskich ordynaryinych tuzin —		24 —	12.
ditto przednich sztuka	. . —	2 —	16.
ditto ordynar: z zakrywką od kurzu (callotte) tuzin —		28. —	—
ditto przednich ditto sztuka —		3 —	4.
ditto z wyzłacanym Cyferblattem	. . —	3 —	19.

Z Srebra.

Iedno kopertowych ordynaryinych . . sztuka po —		2 —	12.
ditto przednich	. . —	4 —	3.
ditto w paseczki lub gwiazdę —		5 —	3.
ditto z Datum i ditto	. —	5 —	7.
ditto gładkich tak zwanych ciemnych Repetierów	. —	9 —	6.
ditto przednich ditto	. . —	11 —	18.
ditto extraprzednich polirowanych i pozłacanych pod Cyferblattem	. —	13. —	—

Z przedniego 18 Karatowego złota.

W monecie Pruskiey sztuka:

Gładkich Damskich zegarków z sprężyną (a Savonnette) Sztuka po Talar:	—	10 dgr.	14.
faconnowanych ditto ditto	—	11 —	18.
matt z wysrebrzanym Cyferblattem	. . —	13. —	—
ditto kolorowemi kamieniami	—	13 —	12.
ditto z złotym Cyferblattem	—	14 —	18.
Ciężkich osadzanym prawdziwemi Turkusami, lub z naycięższego gatunku z białym Cyferblattem lub z Sprężyną	. . —	15 —	21.
ditto osadzanych w dwa rzędy perłami	. —	17 —	15.
ditto ditto i z Sprężyną	—	19 —	12.
ditto z przednią Emalyą i osadzonych perłami	. . —	20 —	15.
ditto osadzonych prawdziwemi Turkusami, i szczególnie przyozdobionych w nay nowszym fasonie	. —	21. —	—
Repetyerów dla Męszczyzn	. —	24 —	26.
ditto z wyzłacanym Cyferblattem	. . —	26 —	18.
ditto podobych naycięższych aż do	. . —	70. —	—

W tuzinach, a szczególniey dla Kupców w znacznieyszych Partyiach ieszcze taniey, dostanie na składzie u mnie pod pisanego za przesłaniem pieniędzy w gotowiźnie, lub w wexlach dwóch miesięcznych na Frankfort nad Menem.

Zygmunt Geisenheimer,
Schnurgasse La H. Nr. 53 w Frankforcie nad Menem.

Listy i pieniądze upraszaią się franco.

TEATR NARODOWY.

Jutro we Czwartek, to iest: dnia 18 Lipca na benefis Baltazara Bogusławskiego Dyrektora Orkiestry Teatralney dana będzie pierwsza reprezentacyia nowey Opery z francuzkiego P. Hoffman przetłómaczoney z muzyką P. Solié w 1 akcie, pod nazwiskiem; *Taiemnica.* — Którą poprzedzi nowa Komedyia w 1 akcie, pod nazwiskiem: *Kłotosz Lokay bez służby.*

DONIESIENIE

Urzędnowi Zgarskiemu zamieszkałemu we wsi Korytnicy w Obwodzie Stopni kim Woie-wództwie Krakowskim J. W. Stanisław Hrabia Szaniawski w dniu 24 Czerwca roku zeszłego 1820 podpisał Rewers na summę 400 Zlp. Ten Rewers iako i cały maiątek tegoż Ur. Zgarskiego z dnia 12 na 13 Października w roku zeszłem spalony w nocy ogniem iz zostal: żeby niebyła wątpliwość, iżby kto ten Rewers mógł wydobyć, a późniey się o ten dług upominać; więc ten Rewers niniejszem pismem i Oświadczeniem umarza się i zanieważny poczytuie. Dan w Krakowie d. 30 Czerwca 1821.

Jan Zgarski.